

Robothundar och Robotkatter

Digitala terapi och sällskapsdjur

Referenser Wera Welltech, press och media artiklar samt utvärderingsvar ifrån projekt på Gotland 2019.

Robotkatterna och hundarna på Gotland

Fredrik Westergaard, grundaren av Wera Welltech var projektledare för projektet 3S (Stimulera Sporra och Sprida) på Region Gotland som var ett projekt som skulle stimulera användandet av välfärdsteknik. Ett projekt som vann förnyelsepris och även uppmärksammades mycket nationellt tack vare breddinförandet av just de digitala sällskapsdjuren ifrån JoyForAll.

Under mars-april 2019 var det en testperiod då samtliga produkter inom projektet utvärderades, två av produkterna var robohundar och robotkatter. Dessa breddinfördes med en gång genom att 66 stycken robotkatter och robohundar placerades ute i verksamheten på samtliga 20 äldreboenden. Varje demensavdelning fick en hund och katt men även avdelningar med somatiska patienter fick testa och utvärdera dem.

En enkät genomfördes efter 2 månaders användning som redovisas på sida 4 i detta dokument.

”Katterna och hundarna ökar trygghet och skapar lugn för brukarna. Lätt att använda och uppskattade i verksamheten, både av brukare, personal och anhöriga. I vissa fall fantastiska resultat där fokuset flyttas från en negativ känsla till något positivt som ger goda minnen. De hjälper bättre än läkemedel är en uppfattning!”

<https://www.werawelltech.se/robotkatter/>

<https://www.werawelltech.se/robohundar/>

Referenskunder – Wera Welltech

Exempel på kommuner och privata omsorgsgivare som Wera Welltech levererat digitala sällskapsdjur till under 2022:

Gullspångs kommun

Citat kunder Wera Welltech

LSS verksamhet:

”Vi har nu använt katten i våran verksamhet. Samtliga våra 5 barn uppskattar den. Barnen har både haft katten i knät och framför sig på ett bord. Katten ger ett fint gensvar när barnen rör/klappar på den. Barnen uppskattar både när den rör på sig, jamar och att känna när den kurrar. Det är en väldigt verklighetstrogen katt som vi har döpt till Peg och vi är glada att ha den i våran verksamhet.”

Privat äldreboende:

”Djuren blev så uppskattade och vi är tacksamma för att du kunde ordna det så snabbt! ❤️ Damen på filmen har vårdat katten Maja hela dagen, den gav henne en meningsfull dag den motoriska oron som ofta inträder minskade avsevärt.”

Uppmärksamhet i media

Projekt på Gotland uppmärksammades av både lokal och nationell media.

2018-12-12 – Gotlands Tidningar - [Robotkatter och dataspel för dementa till boende](#)

2019-02-09 – Gotlands Allehanda - [Digitala djur kan glädja dementa](#)

2019-02-10 – Aftonbladet - [Här är äldreboendet som satsar på robohundar](#)

2019-03-12 – SVT Östnytt - [84-åriga Gun har en ny livskamrat – robohunden Roffe](#)

2019-06-25 - SR P4 Gotland - [Digitala katter ett lyft för dementa](#)

Se hela inslaget ifrån SVT när robohunden Roffe flyttade in på äldreboendet Pjäsen i Visby på Gotland och Gun verkligen förälskade sig i sitt terapidjur och det innebar för henne betydligt bättre sömn och mindre oro. <https://youtu.be/NqtvZIJ8Ur4>

2020 vann projektet 3S [Förnyelsepriset på Gotland](#), juryns motivering:

”Vinnaren har på ett grundligt och systematiskt sätt tagit sig an vår tids utmaningar såsom den demografiska utvecklingen och kompetensförsörjningen. Genom digitalisering och välfärdsteknik, mod att agera snabbt och stor delaktighet har verksamheten satt den äldres självständighet och trygghet i fokus. De nya arbetssätten lyfter vardagen på ålderns höst och stimulerar såväl hjärta som hjärna”

Andra artiklar:

2022-03-02 – SBU rapport: [Robotdjurs betydelse för hälsa och välbefinnande hos äldre personer med demenssjukdom i särskilt boende – SBU rapport](#)

2022-02-25 - SVT - [Myndighet slår fast: Digitala gosedjur bra för demenssjuka – SVT](#)

Svar enkät genomförd mars-april 2019 inom Region Gotland

Utfall ifrån projektet 3S och utvärdering där 21 av personal på olika boenden svarat kring robohundar och robotkatter.

Välfärdsteknik ska öka bibehålla eller öka självständighet trygghet, aktivitet eller delaktighet.

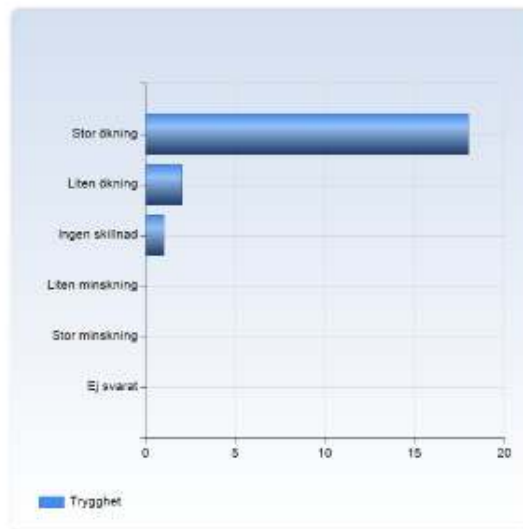
Det har robotkatterna och hundarna gjort.

- 85 % har angett "stor ökning" på trygghet
- 81 % stor ökning på aktivitet
- 76 % stor ökning på delaktighet
- 28,6 % stor ökning på självständighet.

91 % tycker nyttan varit "mycket bra" och detta är något som man ska satsa på inom omsorgen. Nedan finns kommentarer kring användandet, hanteringen, nyttan och upplevelsen, produktens styrkor, produktens svagheter och övriga kommentarer.

Trygghet

Trygghet	Antal svar
Stor ökning	18 (85,7%)
Liten ökning	2 (9,5%)
Ingen skillnad	1 (4,8%)
Liten minskning	0 (0,0%)
Stor minskning	0 (0,0%)
Ej svarat	0 (0,0%)
Summa	21 (100,0%)

Användandet

- Både katten och hunden är så uppskattade och alltid upptagna.
- Mycket på dan, även på natten dom boende blir superlugna. Klappar och pratar med katten
- Den är på hela dagarna.
- Katten har varit väldigt givande för de boende. Vid oro har den lugnat och skänkt mycket värme och kärlek till de boende.
- Boende som annars kan vara väldigt oroliga eller vandra mycket har blivit lugnare när de fått sitta och klappa och gosa med katten.
- Några brukare satt tillsammans och hade en trevlig stund med katten, det blev en aktivitet och social samvaro.
- Den används i preventivt syfte för att motverka oro men även i daglig aktiveter.
- Mkt uppskattat av boende, skapar lugn

- Att ha terapikatten i vården har givit ett mycket positivt resultat.
- Katten flyttar runt mellan våra olika våningar.
- Lite varierat användande, växlas mellan avdelningarna
- Katten har varit en mycket uppskattad produkt , som har använts dagligen när brukare blivit oroliga.
- Ena katten har flyttat mellan 2 säbo avd
- Hunden används ofta men kan vara lite svår att ha i knäet, den är för tung och lite klumpig
- 2 av 3 avdelningar använder den dagligen, den tredje kan inte använda den för tillfället.
- Terapihunden ger ungefär samma resultat som terapikatten.
- Flyttar runt mellan olika våningar.
- Används då och då, växlas mellan avdelningarna
- Den här produkten har använts dagligen sen vi upptäckte hur bra effekt den har i lugnade syfte.

Hanteringen

- Man måste ju ge katten till brukaren och knäppa på den.
- Vi måste ta bort den under måltiderna.
- 2 av 3 avdelningar har katten framme i soffan. De som vill går fram till katten och klappar/myser med den när de själva vill. Och ibland sitter katten i knäet och myser. Katten får också följa med utomhus, ligga i knäet solen.
- Vid vissa tillfällen tar även brukaren eget initiativ och aktiverar katten eller hunden själv samt stänger av dem.
- Boende turas om att gosa med katterna
- Som personal visar man terapikatten och ser till att dess funktion fungerar, och patienten får hålla, krama och prata med den.
- Personalen skapar förutsättningar för kontakt med katten, sätter igång den och pratar kring katten.
- Förutsätter att personalen går och hämtar in katten och sätter igång den
- Den här produkten har varit mycket uppskattad hos brukare och brukare har kunnat använda katten på egen hand utan att personal behövt närvara.
- Dom boende använder den dagligen och sitter och klappar och pratar med katten. Har döpt den till Pelle.
- Denna hund har vi delvis använt till en brukare för att bryta aggrektion i BPSD syfte och de har gett fantastiska resultat så fokuset flyttas från en negativ känsla till något positivt som ger goda minnen.
- Personal behöver hjälpa till med hunden då den är lite för stor för brukarna att hantera själv. Åker lättare i golvet än katten.
- Blir mycket prat och skratt omkring hunden
- Personal har försökt introducera hunden till de boende, men intresset har varit svagt
- Patienten kan sitta självständigt och samtala med terapivalpen och mjuka och klappa den. Ger patienten lugn, trygghet och stimulans för stunden.
- Personalen skapar förutsättningar för kontakt med hunden, sätter igång samtal mellan boende och hunden.
- Förutsätter att personalen hämtar hunden och startar igång hunden
- Brukare blir snabbt väldigt omhändertagande av hunden, ibland krävs det att personal ska vara närvarande för att den ska vara intressant.

Nyttan och upplevelsen

- Den är så ny ännu, så vi har inte hunnit med att tvätta den än.
- Patient som redan tidigare har en "mjukiskatt" som sällskap i sängen som är mycket uppskattat. Provar och hämtar terapikatten.
- Patienten tycker att den är mycket söt och säger att den är mycket verklighetstrogen. Pratar och gosar med den. Efter en stund frågar patienten hur man stänger av " maskinverket" på den? Jag frågar patienten om hon vill ha terapikatten över natten? Patienten avböjer och säger att den är mycket söt, men vill att jag tar den med mig. Ett annat fall, orolig patient som inte kan sova. Jag tar fram terapikatten men patienten vill att jag tar bort den. Jag frågar patienten om hon är rädd, men säger inte rädd men tycker inte särskilt mycket om djur. Ett annat fall: Patient som talar mycket om "runda ord" svårt att avleda och tala om något annat, men då man tar fram terapikatten blir samtalen helt annat. Patienten talar mjukt och fint till katten, gosar och klappar. Patienterna som hållit på med "terapikatten" tycker att den är mycket verklighetstrogen, men förstår att den inte är "levande". Känslan och samtalen till terapikatten är dock liknande som att det skulle ha varit en levande katt.
- Varit jättebra för de boende som varit oroliga och ledsna, skingrat tankar och varit samtalsstartare. Några har kommenterat att de inte tycker om konstgjorda djur men att katten varit fin och sett verklighetstrogen ut.
- Ibland kan katten bli för mycket, upplevs alltför verklig av en del, som uppfattar att den är sjuk, skapar oro.
- Nyttan för personalen är att den har en lugnande effekt på en del brukare.
- Den här produkten är den som har varit mest användbar och som givit bäst effekt hos brukare.
- Den har kunnat användas i många olika situationer för att göra brukare lugna och bli på gott humör.
- Uppskattas väldigt mycket!
- Lätt att använda
- Man skulle önska uppladdningsbara batterier så att man tex kunde ladda nattetid eller stund på dygnet då terapihunden inte används.
- Vissa tycker mycket om hunden, andra gillar den inte så mycket men tycker ändå att den är gullig
- Patienten kan sitta självständigt och i grupp, och samtala med terapivalpen och mjuka och klappa den. Ger patienten lugn, trygghet och stimulans för stunden. Terapihunden ger samma resultat som "katten". Har frågat patienter om de tycker mer om hunden eller katten. Till svar har jag fått lika mycket. Utom från en patient som inte alls tycker om djur men förnekar rädsla för dem
- Varit jättebra för vissa boende som tidigare varit jätteeoroliga men som genom hunden fått en uppgift att samtala och klappa på hunden. Den har skingrat oroliga tankar på natten, skapat lugn och vila.
Skapat många glada miner och roliga samtal kring hunden.
- Nyttan för personalen är att hunden ger lugn och harmoni för många av våra brukare, även dem som annars kan vara svåra att nå fram till
- Det har varit blandande åsikter mellan brukare ifall den är omtyckt eller inte , många anser att hundar ska vara på golvet och vill inte ha den i knät.
- Hunden har även varit bra för brukare för den har inbringat ett viss lugn.

Produktens styrkor

- Lättanvänd och "trovärdig" väldigt uppskattad och brukarna kramar och gosar är katten spinner.
- Lugnar vissa med oro. Personer som inte annars kommunicerar så mycket kommunicerar med katten. Personer som annars är mycket stillasittande och inte tar för sig tar för sig och gosar och kelar. Engagerar sig i kattens välbefinnande.
- Lugnar, ger trygghet, någon att pyssla om och känna sig älskad.
- lugnar och avleder den boende.
- Inger lugn hos brukare och ett bra samtalsämne.
- Den rör sig, låter.
- Har en lugnande effekt på brukarna.
- Lugnande vid oro, vandrare på natten har hittats liggande på soffan i dagrummet och klappat, kela och prata med katten. Boende har själv tagit katten och klappat och pratat med den. Vissa dagar har man nästan blivit osams om vems tur det är att ha katten.
- Den är väldigt bra för de boende som ser den som en riktig katt.
- Som jag skrev tidigare daglig sysselsättning och att motverka och avleda oro.
- Mycket bra, de flesta blir lugna och pratar med "katten" precis som att den vore en levande katt. Sitter några patienter tillsammans med terapikatten kan de prata runt och omkring den. Mjuka fina samtal om terapikatten.
- Ser ut som en riktig katt och låter och känns som en riktig katt.
- Rogivande, många pratar med den, skapar trygghet.
- Katten når fram även till dem brukare som det annars kan vara svårt att nå fram till. Ger lugn och harmoni
- Kattens styrkor är att den är väldigt trovärdig i både läten , utseende och funktioner. Katten är i en bra storlek för att kunna vara i knät och i famnen. Katten har en mycket lugnade effekt och gör att brukare blir väldigt omhändertagande av katten.
- Lugnande för den boende och stimulerande
- Lugnande effekt, fin att se på och väldigt värklig när den rör på sig.
- En bra produkt som skapar välmående, får en del brukare att minnas sin barndom och skapar ett samtal mellan dem. Minnet av hur det var att få en hundvalp som barn osv... Superbra att använda när man ska bryta ett mönster. Ibland får man placera hunden på en stol och "knäppa igång" den och gå därifrån så söker sig den boende dit och en ny känsla infinner sig. Från att tex leta i frustration söker man istället upp den glada hunden. Super bra! Hjälper betydligt bättre än ett läkemedel!
- Naturtrogen, söt produkt som brukarna gillar
- Terapihunden är mycket populär bland våra brukare. Kommer på andra tankar vid oro
- Lugnar och aktiverar
- Kan i de flesta fall få patienten lugn och tillfreds.
- Säkert jättebra om intresset för just hund finns. På sudergården verkar vi ha kattmänniskor :)
- Den är lätt att använda då den alltid är framme (på 2 av 3 avd) Den se alltid glad ut.
- Enkel att använda. Minskar förbrukning av lugnande för våra äldre. Skapar gemenskap och minnen väcks till liv. Billig att köpa in.
- Patienten kan sitta självständigt och tillsammans med andra, och samtala med terapivalpen och mjuka och klappa den. Ger patienten lugn,trygghet och stimulans för stunden.
- Ser verklighetstrogen ut och låter som en riktig hund. Hunden är bra att ha på bordet framför sig och "svarar när man pratar den".

- Lätt att djuren blir personbundna, vilket är positivt på ett sätt men gör att färre kan få användning av dem. Känns viktigt att den boende får ha hunden/katten den tid den önskar och på boendes rum där den gör mest nytta. I vårt fall har djuren stannat hos sina brukare.
- ger lugn och harmoni, sällskap
- Hundens styrkor är att den låter väldigt trovärdig och har många bra effekter för att ge ett lugn.
- Den är så bra för de boende kan använda den själva. En dam i rullstoll har den i knät och "han" åker med henne hela fm dagarna, lagom stor så den inte ramlar ur knät. Lugnar!

Produktens svagheter

- Inte tvättbar
- Ibland kan någon uppfatta det som ett barn som skriker när katten jamar. En av våra brukare lägger ner katten på golvet vilket kan innebära en fallrisk.
- Vissa boende blir irriterade på den eftersom den ser så "konstgjord" ut och rör sig konstigt.
- De patienter som inte tycker om eller är rädda för den. Dock har det varit ett mycket litet utfall.
- Svår att tvätta om det händer en olycka. Dyr. Kattens rörelseförmåga i nacken ändras av för hårda kramar.
- Ibland kan katten bli för mycket, upplevs alltför verklig av en del, som uppfattar att den är sjuk, skapar oro.
- I ett hygieniskt perspektiv så har katten svagheter då den går runt mellan brukare utan att kunna rengöras.
- Lite tung och klumpig för brukare som vill pyssla om och ha i knät, ramlar ofta ner (vilket leder till oro så hanteras i de flesta fall enbart när personalen närvarar och hjälper till)
- Svår att hålla ren
- Katten är mer verklighetstrogen än hunden, samt att man skulle önska uppladdningsbara batterier.
- Boende som inte haft så långt gången demens blev väldigt stressade utav hunden, de blev stressade att den skällde och tyckte att personal skulle släppa ut hunden som var instängd någonstans.
- Batterit skulle kunna vara uppladdningsbar. Hygien
- Den patient som inte tycker om djur eller är rädd, ointresserad fungerar den inte på. Dock har jag bara märkt det hos en enda patient.
- Svår att tvätta när det händer en olycka. Dyr. Utformningen gör att den inte är så enkel att ha i famnen.
- Kan tänkas bli smutsig beroende på vem/hur den används och rengöring kan bli ett problem. ej tvättbar
- Svår att hålla hygienisk när den blandas mellan brukarna. Skulle behöva vara av mindre modell av hund, för att passa bättre in i att vara i knät.
- Skäller lite högt så vissa blir oroliga. Sen tycker vissa att en hund måste ut och kissa. Då fungerar katten mycket bättre.

Övriga kommentarer

- Vissa boende älskar katten, vissa gillar den inte alls. Det är en balansgång som vi i personalen får avväga.
Men i de stora hela är den uppskattad.
- Den är en lätt grej att kunna avleda/uppmunter de boende med.
- Bra satsning för våra boenden framförallt vad det gäller Demensboenden
- Bra alternativ när man inte kan ha levande djur i verksamheten.
- Katten har varit den produkt som har varit bäst inom våran verksamhet, den har givit många lugna och avslappnade brukare vid oroliga situationer.
- Även på säbo är den väldigt uppskattad av vissa, den lugnar och stimulerar.
Dom har döpt den till Pelle och de sitter och pratar med honom varje dag!
- Han får mycket kärlek och många fina ord.
- Hunden har testats under längre tid men den tiden jag anger är den tiden då jag själv varit på plats och använt denna.
Speciellt i BPSD syfte har den varit helt otrolig.
- Många tycker att hunden är gullig. Vissa gillar den andra gillar den inte.
Vi har den alltid framme på soffan (2 av 3 avd) så den som vill får mysa /klappa, eller så sitter den på rullatorn eller i knäet.
- Våra djur har gjort stor skillnad för våra boende.
- Bra alternativ när man inte kan ha levande djur i verksamheten.
- Svårt att svara på anhörigfrågan, vet att det uppskattats att deras anhörig fått en "ny vän" på ett mycket positivt sätt. Skulle önska fler djur.
- Det har varit intressant att prova att ha en hund som ett verktyg i arbetet , med blandade resultat av både positivt och negativt.